

Doğma, canım-varlığım qədar
sevdiyim Azərbaycanım
mənim qıbləğahumdur

(Signature)

Qəzet 1921-ci
ildən çıxır

ŞƏRQ qapısı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 62 (21.214)

1 aprel 2015-ci il, çərşənbə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsinin ləğv edilməsi haqqında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin Fərmanı

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 5-ci maddəsinin II hissəsinin 22-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsi ləğv edilsin.

2. Müəyyən edilsin ki:

2.1. ləğv edilmiş Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsinin dövlət torpaq kadastrı, yerquruluşu, geodeziya, topoqrafiya, xəritəçəkmə, qravimetriya, ərazi vahidlərinin sərhədlərinin müəyyən edilməsi, dövlət əhəmiyyətli coğrafi məlumat sistemlərinin yaradılması, torpaq bazarının təşkili, dövlət torpaq reyestrinin aparılması, bələdiyyələrin elektron daşıyıcıda və kağız üzərində xəritəsinin, habelə rübdə bir dəfə bələdiyyələrin həududları daxilində dövlət, bələdiyyə və xüsusi mülkiyyətdə

olan torpaq sahələrində baş vermiş dəyişikliklər barədə arayışın təqdim edilməsi, ümumcoğrafi, torpaq, geobotaniki, siyasi-inzibati, elmi məlumat və digər sahələrarası mövzu xəritələrinin, atlaslarının, kartoqrafik tədris vasitələrinin layihələşdirilməsi, təbii və nəşri təmin etmək, dəqiqliyinə və məzmununa görə ümumdövlət, müdafiə, elmi-tədqiqat və digər məsələlərin həllini təmin edən dövlət topoqrafik xəritələrin, habelə qrafiki, rəqəmi, fotoqrafik və başqa formalı planların yaradılması, yeniləşdirilməsi, nəşri və geodeziya, qravimetriya, topoqrafiya və kartoqrafiya işlərinin həyata keçirilməsində, materialların istifadəsində dövlətin müdafiəsini və təhlükəsizliyini təmin etmək, vahid dövlət koordinat, yüksəklik, qravimetrik ölçmə sistemlərinin, topoqrafik xəritə və planların miqyas sıralarını təyin etmək və geodeziya, topoqrafiya və kartoqrafiya

materiallarının və məlumatlarının metroloji təminatını həyata keçirmək sahəsindəki funksiyaları Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidmətinə verilir;

2.2. ləğv edilmiş Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsinin torpaqların monitorinqi, onların münbitliyinin bərpası və artırılması sahəsindəki funksiyaları Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinə verilir.

3. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmandan irəli gələn məsələləri həll etsin.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin Sədri

Vasif TALIBOV

Naxçıvan şəhəri, 31 mart 2015-ci il

Dövlət Miqrasiya Xidmətində işləmək istəyənlərin test imtahanlarına başlanılıb

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Miqrasiya Xidməti tərəfindən muxtar respublikanın miqrasiya orqanlarına işə qəbulla bağlı olan müsabiqənin test mərhələsinə martın 30-da start verilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiyada keçirilən və aprelin 3-dək davam edəcək 10 seansdan ibarət test imtahanlarında miqrasiya xidməti əməkdaşı olmaq istəyən 275 nəfər iştirak edəcək. İmtahan iştirakçılarına mövcud qanunvericiliklə bağlı 60, tarix və coğrafiyadan 10, informatikadan 10, məntiqi təfəkkürlə əlaqədar 20 sual olmaqla, 100 sual təqdim edilib.

Məlumat üçün bildirək ki, müsabiqədə iştirak üçün elektron ərizə ilə qeydiyyat bir ay müddətində – cari il fevral ayının 9-dan mart ayının 10-dək aparılıb. Hər bir namizədin bilik səviyyəsinin, peşə hazırlığının, ümumi dünyagörüşünün, miqrasiya orqanlarında vəzifələrə yararlı və layiqli olmasının müəyyən edilməsi məqsədilə keçirilən müsabiqə test imtahanından və müsahibədən ibarətdir. Xarici dil bilən və kompüterdə işləmək bacarığı yüksək olan şəxslərə müsabiqənin müsahibə mərhələsində üstünlük veriləcək.

İlin ilk əmək yarmarkası aprelin 7-də keçiriləcək

2015-ci ilin ilk əmək yarmarkası aprel ayının 7-də Sədərək rayonunun Heydərabad qəsəbəsində keçiriləcək. Hazırda rayon üzrə idarə və müəssisələrdən vakant yerlər barədə məlumatların toplanması və əmək yarmarkasında işaxtaranlara təqdim olunması üçün yekun işlər görülür. Bunu qəzetimizə müsahibəsində Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Məşğulluq Xidmətinin rəisi Sevindik Vəliyev deyib.

Xidmət rəisi onu da bildirib ki, aprelin 8-də Kəngərli, 9-da Şahbuz, 10-da isə Culfa rayonunun işaxtaran vətəndaşları aktiv məşğulluq tədbiri olan əmək yarmarkalarından yararlanma biləcəklər. Bu qəbildən yarmarkalar aprelin 14-də Ordubad, 15-də Babək, 16-da isə Şərur rayonlarında keçiriləcək. Aprel ayında reallaşdırılacaq aktiv məşğulluq tədbirlərinin sonuncu ünvanı isə Naxçıvan şəhəri olacaq. Naxçıvan şəhərində əmək yarmarkasının aprelin 17-si keçirilməsi nəzərdə tutulub.

Xatırladaq ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2013-cü il 18 dekabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş "2014-2015-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhəlinin məşğulluğunun artırılması üzrə Dövlət Proqramı"nın icrası işaxtaranların səmərəli məşğulluğunun təmin edilməsinə əlverişli şərait yaradıb. 2014-cü il ərzində 2727 nəfər məşğulluq xidməti orqanlarında qeydiyyatda olan iş yerlərinə, sosial müdafiəyə ehtiyacı olan 125 nəfər kvota yerlərinə göndərilib, 327 nəfər sosial əhəmiyyətli haqqı ödənilən ictimai işlərə cəlb edilib.

"Naxçıvan tarixi" çoxcildliyinin üçüncü cildinin hazırlanmasının vəziyyəti və nəşri ilə əlaqədar olaraq AMEA Naxçıvan Bölməsində "Naxçıvan tarixi" çoxcildliyinin üçüncü cildinin müəlliflərinin və işçi qrupunun iştirakı ilə yığıncaq olub.

Yığıncaqda üçüncü cildin fəsillərinin yazılmasında iştirak edən müəlliflərin çıxışları dinlənilib, onların apardıqları tədqiqatlar, arxivlərdəki fəaliyyətləri, fəsillərin yazılması zamanı qarşıya çıxan çətinliklər, onların aradan qaldırılması yolları və fəsillərin hazırlanmasının son vəziyyəti geniş müzakirə olunub. Sonda üçüncü cildin vaxtında və mükəmməl

Çoxcildliyin üçüncü cildi hazırlanıb

şəkilə hazırlanaraq nəşrə təqdim olunmasının vacibliyi vurğulanıb, bu məqsədlə lazımi tapşırıqlar verilib.

Qeyd edək ki, "Naxçıvan tarixi" çoxcildliyinin üçüncü cildi yeddi fəsildən ibarət olub, Naxçıvan tarixinin İkinci Dünya müharibəsindən başlayaraq günümüzədək olan dövrünü əhatə edir. Hazırlanmasında yeddi müəllifin iştirak etdiyi üçüncü cildin fəsilləri belə adlanır: "Naxçıvan İkinci Dünya müharibəsi dövründə", "Naxçıvan müharibədən sonrakı bərpa dövründə və 50-60-cı illərdə", "Naxçıvan 70-80-ci illərdə", "Naxçıvanın ictimai-siyasi və sosial-iqtisadi həyatı",

Müşavirədə qarşıya qoyulmuş vəzifələrin icrası ilə bağlı görüləcək işlər müzakirə olunub

Naxçıvan Muxtar Respublikasında elm və təhsilin vəziyyəti və qarşıda duran vəzifələr mövzusunda keçirilən müşavirədən irəli gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsi ilə bağlı Naxçıvan Tibb Kollecinə tədbir keçirilib. Tədbiri kollecin direktoru İlham Mustafayeva açaraq bildirib ki, son 20 ildə Naxçıvanda xeyli sayda təhsil müəssisələri tikilərək və ya əsaslı şəkildə yenidən qurularaq istifadəyə verilib, ən müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyaları ilə təmin olunub. Naxçıvan Tibb Kolleci də təhsilə göstərilən qayğıdan bəhrələnilib, 70 il köhnə binada fəaliyyət göstərən məktəb 2001-ci ildən müasir tələblərə cavab verən dördmərtəbəli binaya köçürülüb. 2008-ci ildə məktəb binası aparılan yenidənqurma işlərindən sonra ölkə başçısı cənab İlham Əliyevin iştirakı ilə istifadəyə verilib, məktəbin maddi-texniki bazası möhkəmləndirilib, dərslərin yüksək səviyyədə tədrisi üçün hər cür şərait yaradılıb.

Qeyd olunub ki, hazırda kollecdə 597 nəfər tələbə təhsil alır. Onların da təlim-tərbiyyəsi ilə 128 müəllim və həkim

məşğul olur. Kollecin tədqiqatçı müəllim və həkimlərinin yerli və xarici jurnallarda 13 məqaləsi dərc edilib, 2 dərs vəsaiti nəşr olunub, 3 dərs vəsaiti çapa verilib. Əgər 1995-ci ildə kollecdə 3 ixtisas üzrə kadrlar hazırlanırdısa, son illər burada 2 yeni ixtisas açılıb.

Vurğulanıb ki, müşavirədə qarşıya qoyulmuş vəzifələrin icrası istiqamətində hər birimiz səylə çalışmalı, mənəviyyətə zəngin, savadlı və milli dəyərlərin daşıyıcısı olan vətənpərvər gənclərin yetişdirilməsinə nail olmalıyıq. Bununla yanaşı, təhsil alan gənclərin fiziki sağlamlığının qayğısına qalacaq, bədən tərbiyyəsi və idman dərslərinin keçilməsinə diqqətlə yanaşacaq, yüksəkixtisaslı mü-təxəssislərin hazırlanmasını daim diqqətdə saxlayacağıq.

Kollecin metodisti Tutu Fərəcova çıxışında bildirib ki, təhsil müəssisəsində tələbələrin hərtərəfli bilik və bacarıqlara yiyələnmələri üçün lazımi şərait var. Kompüter texnologiyasının və internetin təşəkkülü həyatın digər sahələrində olduğu kimi, təhsildə də köklü dəyişikliklər yaradıb. Hazırda kollecdə 27 kompüterdən

"Naxçıvan müstəqilliyin ilk illərində (1991-1993-cü illər)", "Naxçıvan müstəqilliyin möhkəmləndirilməsi dövründə (1993-2014)" və "Mədəniyyət".

Xatırladaq ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 6 avqust 2012-ci il tarixli "Naxçıvan tarixi" çoxcildliyinin hazırlanması və nəşr olunması barədə" Sərəncamına uyğun olaraq hazırlanan çoxcildliyin birinci cildi 2013-cü ildə işıq üzü görüb, ikinci cild isə nəşriyətə təqdim olunub. Birinci cildin hazırlanmasında 15, ikinci cildin hazırlanmasında isə 12 müəllif iştirak edib.

ibarət 2 kompüter sinfi fəaliyyət göstərir. Bundan əlavə, Tibb Kollecinə 6 elektron lövhəli sinif otağı, dərnəklərin və dərslərin keyfiyyətli tədrisi üçün əyani vəsaitlərlə zəngin 9 fənn kabinetləri, 3 laboratoriya otağı və zəngin kitab fonduna malik kitabxana vardır.

Qeyd edilib ki, əldə olunmuş nailiyyətlərlə yanaşı, çatışmazlıqlar da yox deyil. Belə ki, bəzi müəllimlərin dərslər hazırlıq səviyyələrinin aşağı olması, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından düzgün istifadə edə bilməmələri, bəzi dərslərdə əyani vəsaitlərdən istifadə olunmaması kimi məsələlər öz həllini gözləyir. Buna görə də çalışacağıq ki, tezliklə bu nöqsanları aradan qaldıraraq, fəaliyyətimizi günün tələbləri səviyyəsində quraq.

Sonra kollecin şöbə müdiri Mehri Seyidbəyli çıxışı olub, müşavirədə qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsi istiqamətində görüləcək işlər müzakirə edilib.

Tədbirə Naxçıvan Tibb Kollecinin direktoru İlham Mustafayeva yekun vurub.

* * *

Naxçıvan Musiqi Kollecinə də bu mövzuya həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə kollecin direktoru Həsən Seyidov açaraq çıxış edib. Qeyd olunub ki, 1975-ci ildə ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə yaradılan Naxçıvan Musiqi Kolleci Naxçıvan musiqi mədəniyyətinin inkişafında mühüm rol oynayan bir təhsil müəssisəsidir. Naxçıvan Musiqi Kolleci yerli ixtisaslı kadrların yetişdirilməsinə olan tələbat nəzərə alınaraq yaradılıb. Orta İxtisas Musiqi Məktəbi kimi yaradılan bu təhsil müəssisəsində əvvəllər 4 ixtisas üzrə kadr hazırlığı aparılıb. Hazırda kollecdə 11 ixtisas üzrə kadr hazırlığı aparılır. Bununla yanaşı, kollecdə xalq çalğı alətləri, simfonik, nəfəs alətləri, estrada orkestrləri, qədim musiqi alətləri, "Dil-

rüba" muğam, "Gənclik" instrumental ansambları, xor kollektivi, "Naxçıvan-qala" ritm qrupu və yallı qrupu fəaliyyət göstərir.

2001-ci ildən kollecdə "fortepiano", "xalq çalğı alətləri", "musiqi nəzəriyyəsi" ixtisasları üzrə qiyabi şöbə fəaliyyətə başlayıb, "opera-kamera müğənnisi" ixtisası açılıb. 2007-ci ildə "kitabxanaçılıq işi", 2008-ci ildə "musiqi müəllimliyi", 2010-cu ildə "xoreoqrafiya" ixtisasları açılaraq tələbə qəbulu aparılıb. 1975-ci ildən ötən dövr ərzində Naxçıvan Musiqi Kollecinin 2500-dən çox məzunlu olub.

Vurğulanıb ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin "Naxçıvan Muxtar Respublikasının elm, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələri ilə ümumtəhsil məktəbləri arasında əlaqələrin təşkili haqqında" 14 mart 2015-ci

il tarixli Sərəncamına əsasən, Naxçıvan Musiqi Kollecinin 17 nəfər alitəhsilli və elmi dərəcəsi olan müəllimlərinin muxtar respublikanın ümumtəhsil məktəblərində ayda bir dəfə nümunəvi dərslərinin təşkili nəzərdə tutulub. Bu ilin mart ayında kollecin müəllimlərindən 8 nəfəri muxtar respublikanın 6 ümumtəhsil məktəbində nümunəvi dərslər keçib.

Muxtar respublika rəhbərinin göstərdiyi diqqət və qayğıdan ruhlanan Naxçıvan Musiqi Kollecinin kollektivi öz işini daha səmərəli formada təşkil etməyə çalışır. Kollecdə tələbələrin ideya-siyasi cəhətdən formalaşması, onların gələcəyin qurucuları kimi yetişdirilməsi müəllim kollektivinin qarşısında duran mühüm vəzifə hesab edilir.

Sonra məruzə ətrafında çıxışlar olub.

Xəbərlər şöbəsi

(Əvvəli qəzetin 31 mart tarixli nömrəsində)

1948-1953-cü illərdə azərbaycanlıların öz dədə-baba torpaqlarından köçürülməsi zamanı sovet təbliğat maşını belə bir fikir aşılayırdı ki, guya bu insanlar könüllülük prinsipi əsasında öz yurdlarını tərk edib köçürlər. Hətta onların qatarlara – eşelonlara mindirilib yola salınması mərasimi aid dövlət orqanları tərəfindən “təntənəli şəkildə” həyata keçirilirdi. Hətta “könüllülük prinsipləri” əsasında deportasiya olunan bu zavallı insanlar rəqs etməyə də məcbur edilirdilər. Bu vəziyyət eyni ilə köçürülən Azərbaycan qazılarında qarşılanmasını zamanı təkrar olunurdu. Respublika Dövlət Kino-Foto Sənədləri Arxivində Ermənistanın deportasiya olunanların Azərbaycanı “təntənəli qarşılanma” mərasimini əks etdirən çox nadir kinolenti qorunub saxlanılır. Kinolentdə Ermənistanın deportasiya olunanları gətirən qatarı “intizarla” gözləyən, əllərində gül-çiçək dəstələri tutmuş insanlar, qatarın perronda dayanması, mal-qara və yük daşınması üçün nəzərdə tutulmuş vaqonların kiçik pəncərələrindən baxan deportasiya olunan insanlar, vaqonlardan yorğun, üzgün və xəstə vəziyyətdə düşən qadınlar, uşaqlar, qocalar, bu zavallı insanlara gül dəstələri təqdim olunması əks olunmuşdur. Bu cür sənədli faktlarla yanaşı, günümüzədək gəlib çatan, həmçinin deportasiyanın ağır günlərini yaşayan insanların yaddaşında qalan deyimlər də həmin hadisələrə əhəlinin münasibətini əks etdirir. Məsələn, Qulu Kəngərli yazdığına görə, həmin vaxt doğma yurdunu tərk etməyə məcbur edilən nənəsi belə bir bayatı çəkibmiş:

*Dağlar başı ala qar,
Ala yaylıq, ala qar,
Nə qədər qar yağmışdı,
Yağmamışdı belə qar...*

“Nə qədər qar yağmışdı, yağmamışdı belə qar...” deyərək 1948-1953-cü illərdə həyata keçirilən zorakı tədbirlərin acısının, ağrısının daha çox və dəhşətli olduğunu vurğulayan bu bayatı deportasiyaya məruz qalmış insanların köçürməyə münasibətini açıq şəkildə ifadə edən şifahi xalq ədəbiyyatı nümunəsi kimi diqqəti cəlb edir.

Ulu öndər Heydər Əliyev tərə-

findən imzalanan “1948-1953-cü illərdə azərbaycanlıların Ermənistan SSR ərazisindəki tarixi-etnik torpaqlarından kütləvi surətdə deportasiyası haqqında” 1997-ci il 18 dekabr tarixli Fərmanda qeyd olunduğu kimi: “Təəssüf ki, 1948-1953-cü illərdə azərbaycanlıların Ermənistan

Azərbaycanlıların soyqırımına və deportasiyasına işıq tutan tarixi sənədlər

SSR ərazisindən deportasiya olunması faktı ötən 50 il ərzində lazımcına araşdırılmamış, bu hadisələrə hüquqi-siyasi qiymət verilməmişdir”. Çox böyük tarixi əhəmiyyətə malik, tarixi yaddaşımızın bərpasına xidmət edən fərmanla azərbaycanlıların Ermənistan SSR ərazisindəki tarixi-etnik torpaqlarından kütləvi surətdə deportasiyasının hərtərəfli tədqiq olunması, Azərbaycan xalqına qarşı dövlət səviyyəsində həyata keçirilmiş bu tarixi cinayətə hüquqi-siyasi qiymət verilməsi və onun beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılması məqsədilə yaradılan komissiyaya ümummilli liderin özünün rəhbərlik etməsi ulu öndərin bu məsələyə nə qədər böyük önəm verdiyinin ən bariz göstəricisidir.

1826-1828-ci illər Rusiya-İran müharibəsinin yekunu olan Türkmənçay müqaviləsinin şərtlərinə uyğun olaraq, Azərbaycana 40 min nəfər erməni köçürülmüş, onlar, əsasən, Qarabağ və Naxçıvan xanlıqlarının ərazisində yerləşdirilmişdir. Köçürmə zamanı Naxçıvan əyalətində 2557 erməni ailəsi yerləşdirilmişdi. Onlardan 416 ailə şəhərlərdə, 1869 ailə isə kəndlərdə məskunlaşdırılmışdı. Yalnız Ordubad şəhərinə 266 ailə gətirilmişdi. Həmin vaxt Qarabağ xanlığı ərazisində 3000 ailə (15 min nəfər), İrəvan xanlığı ərazisində isə 1395 erməni ailəsi yerləşdirilmişdi. Köçürüləcək ermənilərə şirnikləndirici vədlər verilir. Məsələn, erməni əsilli polkovnik Lazarev 30 mart 1828-ci ildə Urmiyada ermənilərə “bəyannamə” ilə müraciət etmiş, onlara köçdükləri yerlərdə rahat və xoşbəxt sığınacaq verəcəyi vəd olunmuşdu. Həmçinin 1828-1829-cu illər Rusiya-Türkiyə müharibəsinin nəticəsi olaraq imzalanan Ədirnə müqaviləsinin şərtlərinə əsasən, Osmanlı imperiyasından köçürülən 84 min 600 nəfər erməni Azərbay-

can torpaqlarında, əsasən İrəvan və Yelizavetpol (Gəncə) quberniyalarının ən yaxşı xəzinə torpaqlarında məskunlaşdırılmışdı.

Ermənilərin Azərbaycana və Rusiyanın tabeliyində olan digər torpaqlara köçürülməsi prosesi bütün XIX yüzillik boyu və XX yüzilliyin

əvvəllərində də davam etdirilmiş və köçürüldükləri ərazilərdə onların sayı süni surətdə artırılmışdı. Belə ki, 1828-1829-cu illər Rusiya-Türkiyə müharibəsindən sonra Şərqi Anadoludan Azərbaycana və Rusiyaya köçürülən ermənilərin sayı 150 min nəfərə çatdırılmışdı.

1877-1878-ci illər Rusiya-Osmanlı müharibəsindən sonra Osmanlı imperiyasından Azərbaycana və Rusiyaya 1878-ci ildə 85 min, 1894-cü ildə 90 min, 1897-ci ildə 10 min nəfər erməni köçürülmüşdür. Birinci Dünya müharibəsi illərində Şərqi Anadoludan Qafqaza 400 min erməni gətirilmiş, onların yerinə Qafqazdan 400 min azərbaycanlı köçürülmüşdü. Ermənilər bu ərazilərdə yerləşdirildikdən sonra erməni dövlətçiliyinin yaradılması istiqamətində ilk addım atılmışdır. 21 mart 1828-ci ildə Rusiya imperatorunun fərmanı ilə “erməni vilayəti” deyilən qondarma bir qurum yaradılmış və belə süni ərazi bölgüsü ilə, əslində, azərbaycanlıların öz torpaqlarından qovulması və məhv edilməsi siyasətinin bünövrəsi qoyulmuşdur. “Erməni vilayəti”nin əhatə etdiyi ərazilərdə Türkmənçay müqaviləsinə qədər cəmi 22 min 500 nəfər erməni yaşayırdısa, köçürmələr nəticəsində sonrakı iki il ərzində onların sayı süni şəkildə az qala üç dəfə artırılmış və 64 min 450 nəfərə çatdırılmışdı.

XIX yüzillik boyu tarixi Azərbaycan torpaqlarında məskunlaşan və möhkəmlənən ermənilər əyaləti “böyük Ermənistan” xülyasını gerçəkləşdirmək üçün fəaliyyətə başlamışlar, bu yolda çoxlu qanlar tökmüşlər, azərbaycanlılara qarşı soyqırımlar və deportasiyalar törətmişlər. “Azərbaycanlıların soyqırımı haqqında” Fərmanda ermənilərin Azərbaycana təcavüzü, xalqımıza qarşı həyata keçirdiyi deportasiya və soyqırımların tarixi köklərinə toxunulur,

tərədilən soyqırımı və terror siyasətinin mahiyyəti açıılır. 1905-1907-ci illərdə azərbaycanlılara qarşı genişmiqyaslı qanlı aksiyalar keçirildiyinin vurğulandığı fərmanda qeyd edilir ki, ermənilər Bakı, Şamaxı, Quba qəzalarında, Qarabağda, Zəngəzurda, Naxçıvanda, Lənkəranda və Azər-

baycanın başqa bölgələrində xüsusi qəddarlıqla kütləvi soyqırımlar həyata keçirmişlər. Qeyd etmək lazımdır ki, hələ Birinci Dünya müharibəsinin ilk dövrlərində, 1914-1916-cı illərdə ermənilər tarixi Azərbaycan torpaqlarında və Şərqi Anadoluda dəhşətli soyqırımlar törətmiş, Cənubi Azərbaycanda 150 min, Şərqi Anadoluda 200 min, 1918-1920-ci illərdə Azərbaycanda 200 min, Qərbi Azərbaycanda 132 min (cəmi 732 min) azərbaycanlı vətəndaşına qətlə yetirmişdilər.

Böyük dövlətlər tərəfindən müdafiə edilən ermənilərin azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdiyi deportasiya və soyqırımı siyasətində 1988-ci ildə ortaya atılan Dağlıq Qarabağ problemi ilə başlayan sonuncu mərhələ azərbaycanlıların tarixi-etnik torpaqlarından son nəfərinədək qovulması, “türksüz Ermənistan” ideyasının gerçəkləşdirilməsi ilə nəticələnmişdir. Bu hadisələr zamanı Ermənistan rəhbərliyinin, hüquq-mühafizə orqanlarının bilavasitə iştirakı ilə 50 min 149 ailəni təşkil edən 243 min 682 nəfər azərbaycanlı qısa müddət ərzində əsrlərboyu yaşadıkları dədə-baba yurdlarından qovulmuşdur. Həmin vaxt 21 min nəfər müsəlman-kürd də Ermənistandan qovulmuş və Azərbaycana pənah gətirmişdir. Beləliklə, Ermənistanda azərbaycanlıların yaşadıkları 23 rayon

Ümummilli lider Heydər Əliyevin imzaladığı bu fərmanlardan sonra ermənilərin XX əsrboyu azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdiyi soyqırımlar və deportasiya mövzusu istiqamətində genişmiqyaslı tədqiqatlar aparılmağa, dissertasiyalar, məqalələr, kitablar və monoqrafiyalar yazılmağa başlanmışdır. Bu qəbildən olan işlər indi də uğurla davam etdirilməkdədir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev 26 aprel 2011-ci ildə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının illik ümumi yığıncağında çıxış edərək bu istiqamətdə aparılan tədqiqatlara münasibət bildirmiş və demişdir: “Mən çox şadam ki, tarixçilərimiz çox sanballı və əsaslı əsərlər yaradırlar. Xüsusilə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin mövduqluğu bizə diktdə edir ki, bu sahəyə daha da böyük diqqət göstərək”.

Fəxrəddin SƏFƏRLİ
AMEA-nın müxbir üzvü

Azərbaycanlıların soyqırımına həsr olunmuş sərgi davam edir

Xəbər verdiyimiz kimi, martın 30-da Naxçıvan şəhərindəki Heydər Əliyev Sarayında AMEA-nın müxbir üzvü, siyasi karikaturacı Kərim Kərimovun 31 Mart – Azərbaycanlıların Soyqırımı Gününə həsr olunmuş fərdi sərgisi açılıb.

Beynəlxalq terrorizm, separatizm və soyqırımı ifşa edən sərgidə rəssamın 113 karikatura əsəri nümayiş etdirilir. Bu əsərlərdə erməni terrorunun iç üzünü, xalqımıza qarşı zaman-zaman təşkil edilən soyqırımı hadisələri firçanın “dili” ilə bir daha təqdim olunur, bu faciələrin günahkarlarına nifrəti daha da artırır.

Dünən AMEA Naxçıvan Bölməsinin, Naxçıvan Dövlət Universitetinin, Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun, Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin, Yeni Azərbaycan

Partiyası Naxçıvan Muxtar Respublika Təşkilatının Heydər Əliyev adına Gənclər Birliyinin və Gənc Vətənpərvərlər İctimai Birliyinin, Naxçıvan Dövlət Texniki, Musiqi və Tibb kolleclərinin kollektivləri sərgiyə gələrək burada nümayiş etdirilən əsərləri maraqla izləyiblər. Sərgiyə baxanlar erməni vandalizminin, terroru dövlət səviyyəsində himayə edən Ermənistanın və himayədarlarının beynəlxalq hüquq normalarını pozaraq insanlığa qarşı törətdiyi soyqırımı faktlarının mahiyyətini əks etdirən tablolarla yaxından tanış olublar. Bu karikaturalar alim-rəssamın dərin zəkaya, elmi dünyagörüşə malik olduğunu bir daha göstərir.

Qeyd edək ki, ustad rəssam Kərim Kərimovun fərdi sərgisi aprelin 2-dək davam edəcək.

✎ Səbuhi HƏSƏNOV

Soyqırımı qurbanlarının xatirəsi anılıb

Naxçıvan Dövlət Universitetində 31 Mart – Azərbaycanlıların Soyqırımı Gününə həsr olunmuş elmi konfrans keçirilib.

Konfransda giriş sözü ilə çıxış edən universitetin rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü Saleh Məhərrəmov qeyd edib ki, ermənilər XIX əsrin sonlarından başlayaraq Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımı və deportasiya, etnik təmizləmə siyasəti yürüdü, 1905-1907, 1918-1920-ci illərdə Bakıda, Qubada, Lənkəranda, Şamaxıda, Naxçıvanda dəhşətli faciələr törədiblər. Ötən əsrin 80-ci illərinin sonlarından etibarən mənfur ermənilər Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı işğal-

çılıq müharibəsinə başlayaraq 20 faiz torpaqlarımızı işğal ediblər.

Beynəlxalq münasibətlər kafedrasının dosenti, tarix fəlsəfə doktoru Emin Şixəliyev “Ulu öndər Heydər Əliyev və Azərbaycanda soyqırımı tarixinə ümumdövlət münasibəti” mövzusunda məruzəsində vurğulayıb ki, xalqımıza qarşı dəfələrlə törədilən soyqırımı aktlarına tarixi, siyasi və hüquqi qiymət verilməsi ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Azərbaycan haqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində aparılan məqsədyönlü siyasət bu gün də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev

tərəfindən uğurla davam etdirilir.

Tarix-filologiya fakültəsinin “tarix müəllimliyi” ixtisası üzrə II kurs tələbəsi Aynur Ləzgiyeva “1918-1920-ci illərdə Naxçıvanda ermənilərin azərbaycanlılara qarşı soyqırımı” adlı məruzəsində məlumat verib ki, 1918-1920-ci illərdə Naxçıvanda şiddətli döyüşlər olub, ermənilər tərəfindən 73 min 727 nəfər azərbaycanlı qətlə yetirilib. Lakin yerli özünümüdafiə dəstələri erməni işğalçılarına qarşı əzmkarlıq və mətanətlə mübarizə aparıblar.

Sonda soyqırımından bəhs edən sənədli film nümayiş olunub.

Mehriban SULTAN

* * *

M.S.Ordubadı adına Naxçıvan Muxtar Respublika Kitabxanasında da 31 Mart – Azərbaycanlıların Soyqırımı Gününə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə Mədəniyyət və Turizm nazirinin müavini Natəvan Qədimova açaraq qeyd edib ki, erməni daşnakları müxtəlif dövrlərdə Bakı, Şamaxı, Zəngəzur, Dərələyəz, Culfa, Qarabağ və başqa bölgələrində kütləvi qətləmlər törədib, şəhərlərimizi, kəndlərimizi viran qoyublar. Natəvan Qədimova Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş soyqırımı faciələrinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində ümummilli lider Heydər Əliyevin imzaladığı tarixi fərmanların əhəmiyyətindən də geniş söhbət açdı.

Sonra Naxçıvan Muxtar Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin şöbə müdiri Həsən Kərimov, Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin müəllimi Mirismayıl Seyidov məruzə ilə çıxış edərək xalqımıza qarşı törədilmiş soyqırımı aktlarından danışıblar.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Müharibə, Əmək, Silahlı Qüvvələr və Hüquq-Mühafizə Orqanları Veteranları Şurasının sədri Qara Fərzəliyev və şuranın sədr müavini Heydər Heydərov çıxış edərək bildirdilər ki, xalqımızın başına belə faciələrin gətirilməsi hamımızı düşündürməlidir. Xalqımız mənfur düşmənin məkrli əməllərinə qarşı ayıq-sayıq olmalıdır. Veteranlar bildiriblər

ki, ermənilər törətdikləri cinayətlərə görə tarix qarşısında cavab verəcəklər. Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin sözləri ilə desək, biz yalnız tarixi ədalətə bərpə edilməsini, işğal və soyqırımı siyasəti yürüdənlərin beynəlxalq ictimaiyyət qarşısında cavab verməsini istəyirik.

Sonda sərgiyə baxış olub.

Əli RZAYEV

1932-ci il aprelin 1-də Naxçıvanda Radio Verilişləri Komitəsi yaradılmış, XX əsrin 60-cı illərində isə televiziya fəaliyyətə başlamışdır. 1963-cü il martın 12-də qısa xəbərlərlə televiziyanın ilk sınaq yayımı həyata keçirilmiş, həmin il avqust ayının 14-də Naxçıvan MSSR Dövlət Televiziya və Radio Verilişləri Komitəsi təşkil olunmuşdur.

İlk dəfə baş redaksiya kimi fəaliyyət göstərən Naxçıvan televiziya-sının əhatə dairəsi olduqca məhdud, maddi-texniki bazası çox zəif idi. Verilişlərin hazırlanması və efirə çıxarılması sadə üsullarla aparılırdı. O vaxt üçün müasir sayılan və əslində, geridə qalan sovet teleradio texnikası bir neçə il Moskvada və sonra Bakıda

və texnologiyalara ehtiyac duyurlar. İlbəil avadanlıqları yeniləşdirilən dövlət teleradiosunda 2009-cu ildən sonra mərhələ-mərhələ dünyanın qabaqcıl ölkələrinin teleradiolarında istifadə olunan ən müasir texniki avadanlıqlar quraşdırılmışdır.

2011-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Televiziya və

Naxçıvan teleradiosu – 83

Zəngin tarixə malik olan Naxçıvan teleradiosu

yeni inkişaf mərhələsindədir

təqdim edən teleradio jurnalistləri həm də Naxçıvanın sosial-iqtisadi inkişafının, tarixinin, elminin, təhsilinin, mədəniyyətinin, xalq yaradıcılığının, bir sözlə, bütün sahələrin təbliğatçısına çevrilmişdir. Aparılan islahatlar çərçivəsində ötən il teleradiounun ştat-strukturunda dəyişiklik edilmiş, əlavə ştat vahidləri ayrılmaqla Uşaq, gənclər və idman, eləcə də Səhər verilişləri redaksiyaları yaradılmışdır. Digər redaksiyalar kimi,

təqdim olunan veriliş və proqramlar kollektiv əməyin bəhrəsi kimi ortaya çıxır. Hər bir verilişdə mətn müəllifi ilə yanaşı, rejissorun, operatorun, montajçının, musiqi tərtibatçısının da əməyi var. Naxçıvan teleradiosunun əməkdaşları dövlətin diqqət və qayğısı ilə Vətəna, xalqa sədaqətə xidmət etmək missiyasını davam etdirirlər. Son illər komitənin 4 əməkdaşı "Azərbaycan Respublikasının Əməkdar jurnalisti", 4 nəfər "Azərbaycan Res-

istifadə olunduqdan sonra Naxçıvana göndərildi. Bütün bu səbəblərə görə Naxçıvan teleradiosu 1969-cu ilədək yalnız Naxçıvan şəhəri daxilində yayımlanmışdır. Lakin ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin Azərbaycanın rəhbəri seçilməsindən sonra həyatımızın bütün sahələri kimi, televiziya və radio da yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Ulu öndərimizin tapşırığı ilə qısa müddət ərzində Azərbaycan televiziya-sının verilişlərinin muxtar respublika ərazisində yayımlanması və yerli teleradiounun imkanlarının genişləndirilməsi üçün texniki məsələlər öz həllini tapmış, verilişlərin qəbulu üçün 10-dan çox radio-televiziya xətti və yarımstansiyalar quraşdırılmışdır. Yeni yayım avadanlıqlarının quraşdırılması teleradiounun muxtar respublikanın əksər bölgələrində yayımlanmasına şərait yaratmışdır.

Televiziya yarananda verilişlər yalnız fotoşəkillərlə hazırlanırdı. Məsələn, 30 dəqiqəlik televiziya verilişini hazırlamaq üçün 50-60 fotoşəkildən istifadə olunurdu. Ancaq 1969-cu ildən sonra Naxçıvan televiziya-sının avadanlıqları təkmilləşdirilmiş, lent üsuluna keçirilmişdir. 1980-ci ildən etibarən isə Naxçıvan televiziya-sının rəngli yayımı təmin edilmişdir.

Son 20 ildə Naxçıvan dövlət televiziya-sı və radiusunun fəaliyyətinin gücləndirilməsi və onun cəmiyyət həyatına təsirinin daha da artırılması sahəsində ardıcıl tədbirlər görülmüşdür. Bu illər ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin diqqət və qayğısı ilə Naxçıvan televiziya-sı və radiusunun maddi-texniki bazası xeyli gücləndirilmiş, yeni studiya avadanlıqları, videokameralar, avtomobillər, kompüter dastları alınmış, teleradio ən müasir texniki avadanlıqlarla təchiz edilmişdir. Övvəllər Azərbaycan teleradiosunun kanalında 3 saat həcmində yayımlanan Naxçıvan televiziya və radiosu 2003-cü il iyun ayının 15-də – Milli Qurtuluş Günündə öz verilişlərini müstəqil kanal vasitəsilə yayımlamağa başlamışdır. 2004-2005-ci illərdə komitənin binasında yenidənqurma işləri aparılmış, verilişlərin həcmi 14 saatədək artırılmışdır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbov demişdir: **"Biz hələ 1996-cı ildən Naxçıvan televiziya-sı və radiusunun ayrıca kanalda yayımlanması üçün çalışırıq. Lakin bunun üçün çoxlu vəsait lazım idi. O vaxt maliyyə çətinlikləri bu işi yubatsa da, biz bu arzümüzü həyata keçirə bildik. Çünki televiziya da məktəb qədər vacibdir"**.

Təbii ki, teleradiounun yaradıcı kollektivi, eləcə də texniki heyəti nə qədər peşəkar olsalar da, onlar daim müasir tələblərə cavab verən texnika

Radio Verilişləri Komitəsinin inzibati binasında yenidənqurma işləri aparılmış, yeni nəsil teleradio avadanlıqları quraşdırılmış, daha müasir iş və efir şəraiti yaradılmışdır. Binada 12 kanallı rəqəmsal videomiksər, 24 kanallı səs mikseri, 2 dəst efirin avtomatlaşdırılması sistemi, suflyor qurğusu, loqo və titr kompüterləri, daxil olan və efirə göndərilən siq-nalların keyfiyyətinə nəzarət edən rəqəmsal qurğular quraşdırılmışdır. Televiziyada mərkəzi idarəetmə sistemi, 15 montaj avadanlığı, qrafik və animasiya keçidlərinin hazırlanması üçün 2 dəst kompüter bazalı sistem, 40 terabayt həcmində rəqəmsal arxiv sistemi istifadəyə verilmişdir. Hazırda Naxçıvan televiziya-sının 2 studiyasında 7 çəkiliş pavyonu vardır ki, onlardan 1-i virtual studiyadır. Naxçıvan dövlət radiusunun avadanlıqları da tamamilə yenilənmişdir. Radio avadanlıqları səsə yazma və ana yayım studiyalarından, hər iki studiya üçün rejissor qurğularından, efirə çıxış avadanlıqlarından, 5 min qiğabaytlıq rəqəmsal arxiv sistemindən, iki səs montaj sistemindən və digər avadanlıqlardan ibarətdir. Yeni stereo avadanlıqlar rəqəmsal və analog tipli olmaqla bütün səs formatlarını dəstəkləyir. Ötən il teleradiounun texniki imkanları daha da artırılmışdır. Müasir texniki avadanlıqların tətbiqi Naxçıvan televiziya-sının Azərbaycanda ən yüksək keyfiyyətə – HD yayımlanan ilk telekanal olmasına səbəb olmuşdur. Belə ki, Naxçıvan teleradiosu muxtar respublikanın bütün ərazisinə ən son texniki keyfiyyət standartları ilə yayımlanır və bu ildən başlayaraq radio yüksək səs keyfiyyəti ilə Naxçıvan televiziya-sı ilə eyni kanal üzərindən dinlənir.

Naxçıvan televiziya-sının Sənədlilə filmlər və dublyaj redaksiyası üçün müasir dublyaj avadanlıqları alınmışdır. Bu avadanlıqlar hesabına bir-birindən maraqlı elmi-kütləvi filmlər dublyaj olunaraq tamaşaçılara təqdim edilir. Filtoteka işçilərinin, kinooperatorların fəaliyyəti üçün də müasir iş şəraiti yaradılmışdır. Hazırda Naxçıvan televiziya və radiosu gün ərzində 16 saat veriliş yayımlayır. Bu gün televiziyanın özüntün hazırladığı veriliş və proqramlar ümumi efirin 55-60 faizini təşkil edir.

Bu gün böyükdən-kiciyə hər kəsin sevə-sevə izlədiyi Naxçıvan teleradiosu muxtar respublikamızda həyata keçirilən genişmiqyaslı quruculuq işlərini, həyatımızın bütün sahələrində qazanılan uğurları yüz minlərlə tamaşaçı və dinləyicilərə çatdırır. Ölkəmizdə, o cümlədən muxtar respublikamızda baş verən ən mühüm hadisələri, xəbərləri peşəkarlıq və operativliklə tamaşaçı və dinləyicilərə

yeni yaradılan redaksiyalar da öz imkanlarından istifadə etməklə əhatə etdikləri sahələrin fəaliyyətini, uğurlarını, qayğı və problemlərini tamaşaçı və dinləyicilərə çatdırır.

Televiziya və radioda təşkilatı işin və nizam-intizamın gücləndirilməsi yeni keyfiyyət dəyişiklikləri ilə şərtlənir. İstedadlı gənc kadrlar müəyyən edilərək işə götürülür ki, bu da teleradiounun gələcək inkişaf perspektivlərini müəyyən edə bilər. Kinooperatorlar və rejissorlar, eləcə də aparıcılar üçün hər il təşkil edilən təlim kursları peşəkarlığa öz təsirini göstərməkdədir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Televiziya və Radio Verilişləri Komitəsi muxtar respublikanın 90 illik yubileyi münasibətilə ötən il fəaliyyətini daha da gücləndirmiş, illik proqram siyasətində və şəbəkə cədvəlində bu əlamətdar hadisə əsas fəaliyyət istiqaməti kimi götürülmüşdür. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin təsdiq etdiyi Tədbirlər Planına əsasən, "Tarixin 90 ili", "Şərqi parlament Günəşi", "Qars müqaviləsi və Naxçıvanın taleyi", "Nuhun yurdu Naxçıvan", "5000 ilin Naxçıvanı", "Naxçıvanın təbiəti", "Qədim və müasir Naxçıvan memarlığı", "Heydər Əliyev adına məktəb – 10" televiziya və sənədli filmləri çəkilməklə tamaşaçılara təqdim olunmuşdur. Bu filmlərin tamaşaçı rəğbəti qazanması bir daha təsdiq etdi ki, Naxçıvan televiziya-sı sözdə yox, əməldə böyük dəyişikliklərə doğru gedir və özündə müasir film yaradıcılığı ənənələrini formalaşdırır. Göstərilən hərtərəfli qayğının müqabilində ictimai, siyasi, sosial, iqtisadi, mədəniyyət məsələləri ilə bağlı proqramların, jurnalist araşdırmalarının da keyfiyyəti yüksəlmiş, baxımlı telelayihələr əsasında hazırlanan yeni verilişlər tamaşaçı və dinləyicilərə təqdim edilmişdir. Uşaq və yeniyetmələrdə, gənc nəslə də elm və təhsil marağı oyada bilən, onların intellektual səviyyəsinin yüksəldilməsinə xidmət edən verilişlər hazırlanmışdır.

Bu gün sürətlə dəyişən və inkişaf edən televiziya və radioda efirə verilən hər bir veriliş gərgin jurnalist əməyinin məhsuludur. Tamaşaçı və dinləyicilərə

Növbəti pedaqoji təcrübəyə start verilib

Naxçıvan Dövlət Universitetində 2014-2015-ci tədris ilinin ikinci semestrinə aid pedaqoji təcrübənin başlanğıc konfransı keçirilib. Konfransı universitetin rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü Saleh Məhərrəmov açıb.

Universitetin Tədris şöbəsinin müdiri, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Rafiq Rəhimov məlumat verib ki, 2014-2015-ci tədris ilinin ikinci semestrində pedaqoji profilli ixtisaslarda III-IV kurslarda təhsil alan 563 tələbə Naxçıvan şəhərindəki Qızlar Liseyi, Babək rayonunun Şıxmahmud və Kərimbəyli kənd tam orta məktəbləri də daxil olmaqla muxtar respublikanın 17 tam orta məktəbində təcrübədə olacaqlar. Tədris şöbəsinin müdiri pedaqoji təcrübə zamanı dərslərin bolonya sisteminin tələblərinə uyğun şəkildə, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları vasitəsilə keçilməsinin, tərbiyəvi tədbirlərin təşkilinin əhəmiyyətindən, təcrübəçi tələbələr, metodistlərin, məktəb müdiriyyətinin üzərinə düşən vəzifələrdən, sənədləşmə işlərindən də bəhs edib.

Sonra Bədən tərbiyəsi və idman kafedrasının müdiri Həsən Babayev, psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru Salatin Hacıyeva çıxış edərək konfrans iştirakçılarını pedaqoji təcrübənin sonunda təhvil veriləcək sənədlər, qiymətləndirmə meyarı, açıq dərslərin təşkili barədə məlumatlandırdılar.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Təhsil naziri Piri Nağıyev çıxış edərək Azərbaycanda aparılan təhsil islahatlarının uğurlarından, muxtar respublikada təhsilin inkişaf səviyyəsindən danışıb.

Metodist və tərbiyəçi-müəllimlərin iştirakı ilə kurs təşkil edilib

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2013-cü il 18 dekabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2014-2015-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında sağlamliq imkanları məhdud uşaqların təhsilə cəlb üzrə Dövlət Proqramı" Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin də qarşısında bir sıra vəzifələr qoyub. Bu baxımdan komitə aidiyyəti təşkilatlarla birgə məktəbəqədər təhsil müəssisələrində təlim-tərbiyə işinin təşkilinə məsul işçilərin bu sahədə peşəkarlıq səviyyələrinin artırılması məqsədilə rübdə bir dəfə kurslar təşkil edir.

Komitədə təşkil olunan növbəti tədbiri Naxçıvan Muxtar Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin aparat rəhbəri Zeynal Hübətov açıb.

Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun rektoru, professor Oruc Həsənlı çıxış edərək bildirdi ki, dövlət proqramından irəli gələn vəzifələrin uğurlu icrası sağlamliq imkanları məhdud uşaqların təhsilə cəlb edil-mələrində və cəmiyyətə layiqli və-təndaş kimi yetişmələrində mühüm rola malikdir. Bu qəbildən olan uşaqların erkən yaşlarında sağlamliq uşaqlarla birgə təlim-tərbiyə al-maları onların inkişafına müsbət təsir göstərir. Ailə və təhsil müəssisələri arasında sıx işbirliyi də, nəticə olaraq, bu uşaqların psixologiyasında yaxşı çalarların formalaşmasında ciddi vasitədir. Bu baxımdan məktəbəqədər təhsil müəssisələrində çalışan metodist, tərbiyəçi-müəllimlər uşaqların, o cümlədən sağlamliq imkanları məhdud uşaqların valideynləri ilə sıx əlaqə saxlamalı, bu qəbildən olan uşaqların cəmiyyətə inteqrasiyasına daha çox səy göstərməlidirlər.

Sonda tədbir iştirakçılarını maraqlandıran suallar cavablandırıldı.

Xəbərlər şöbəsi

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Televiziya və Radio Verilişləri Komitəsi

Artıq neçə illərdir ki, muxtar respublikamızda idman mövzusu aktual məsələlərdən birinə çevrilib. Bu da səbəbsiz deyil. Çünki idman hər bir cəmiyyətin sağlam inkişafında böyük rola malikdir. Bu baxımdan qürur duyuruq ki, Azərbaycan bayrağının iki dəfə rəsmi olaraq qaldırılmasının biri idmanla bağlıdır. Ona görə də idmanda qazandığımız uğurlar həm də böyük siyasi xarakter daşıyır, dövlətçiliyimizin nailiyyəti kimi qiymətləndirilir. Xüsusilə qeyd etməliyəm ki, idman təkcə hər hansı bir yarışda uğur qazanmaq deyil, həm də gələcək nəslin sağlamlığını qorunmasıdır. Bundan başqa, idman gəncləri təşəbbüskarlığa, əməksevərliyə, təəssübkeşliyə, səbrə, iradəli olmağa, dözümlü öyrədir; insanda yalnız öz gücünə arxalanmaq, komanda yoldaşına yardım göstərmək, nəticə etibarilə, humanist olmaq və Vətəni sevmək kimi vacib keyfiyyətlər formalaşdırır.

Son 20 il muxtar respublikanın bədən tərbiyəsi və idman tarixində mühüm mərhələ təşkil edir. Artıq neçə illərdir ki, Naxçıvanda müxtəlif beynəlxalq idman yarışları keçirilir. Mütəxəssislərin fikrincə, hər hansı bir ölkədə beynəlxalq yarışlar keçirilmək üçün 3 əsas meyar nəzərə alınır. İlk növbədə, həmin ölkədə idmanın inkişafı, ikincisi, bu sahədə maddi-texniki bazanın vəziyyəti, üçüncüsü isə təşkilatçılıq. Sevindirici haldır ki, bütün bunlar muxtar respublikada yüksək səviyyədədir. Hazırda muxtar respublikada 1042 idman müəssisəsinin və sadə idman qurğularının fəaliyyət göstərməsi bu sahəyə qayğının ən böyük ifadəsidir. Ümumilikdə, muxtar respublikamızda son illərdə 40-dan çox idman obyektini tikilərək, yenidən qurularaq və ya əsaslı şəkildə təmir olunaraq istifadəyə verilib. Həmçinin muxtar respublikamızda istifadəyə verilən yeni məktəb binalarında ən müasir standartlara cavab verən idman zalları yaradılıb. Belə şərait hesabınadır ki, təkcə 2014-cü ildə muxtar respublika idmançıları dünya çempionatlarında 2, Avropa çempionatlarında 4, beynəlxalq turnirlərdə 10, Azərbaycan birinciliklərində 56 medal qazanıblar.

Uğurlarımız çoxdur. Amma bu sahədə nöqsanlarımız da var. Bəzi idman federasiyaları işlərini günün tələbləri səviyyəsində qurmur, Naxçıvan şəhərində bir sıra tarixi və əlamətdar yarışlarda iştirak etməklə işlərini bitmiş hesab edirlər. Xüsusilə də federasiyaların rayon bölmələrinin fəaliyyəti qənaətbəxş deyil. Hətta elə bölmələr var ki, onların yalnız adı bəllidir, işi isə... Həmin bölmələrin məlumat bazasının vaxtli-vaxtında yenilənməməsi bu işə nə qədər məsuliyyətsizliklə yanaşıldığını göstərir. Halbuki muxtar respublikamızda yaradılan idman qurğularından səmərəli istifadə edilməsi üçün bu bölmələrin üzərinə mühüm vəzifələr düşür. Uşaqların yaş qruplarına görə federasiyalara cəlb edilməsi, federasiyadaxili

yarışların təşkil olunması, idman sahəsində xüsusi istedadı olan uşaqların qeydiyyatının aparılması, onların idmançı kimi formalaşması üçün lazımı tədbirlərin həyata keçirilməsi ən vacib məsələlərdəndir. Bəzi federasiyaların rayon üzrə bölmələrində nəinki uşaqların və gənclərin qeydiyyata alınması işi aparılır, onların heç fəaliyyəti belə, yoxdur. Elə götürək Ordubad rayonunu. Rayonda federasiyaların bölmələrinin fəaliyyəti ilə maraqlandıq. Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyindən aldığımız məlumatlara görə, rayonda 8 idman federasiyasının bölməsi yaradılıb. Amma rayon İcra Hakimiyyətindən bildirdilər ki, burada yalnız Basketbol, Voleybol və Yüngül Atletika federasiyalarının bölmələrində məşqlər aparılır. Belə nəticəyə gəlmək olar ki, 5 federasiyanın, sadəcə, kağızda adı var.

Onu da qeyd edim ki, mart ayının əvvəlində Ordubad Rayon İcra Hakimiyyətində bədən tərbiyəsi və idmanın hazırkı vəziyyəti və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş yığıncaq keçirilib. Görünür, yığıncaq öz nəticəsini verməyib.

Məlumat üçün bildirim ki, federasiyaların rayon üzrə bölmələri ictimai əsaslarla fəaliyyət göstərir. Hər bölməyə bir məsul şəxs cavabdehdir. Amma, təəssüf ki, bəzi məsul şəxslər hətta hansı federasiyanın bölməsinə rəhbərlik etdiklərindən xəbərsizdirlər. Bunu Kəngərli rayonunda müşahidə etdik. Rayonda Voleybol Federasiyası üzrə bölmənin fəaliyyəti ilə maraqlandıq. Yuxarıda da qeyd etdiyim kimi, burada federasiyaların məlumatlarının yenilənməməsi, bu işə ciddi fikir verilməməsi, məşqlərin hansı saatlarda, haralarda aparılması haqqında məlumatların olmaması kimi yolverilməz vəziyyət müşahidə etdik. Federasi-

yanın rayon bölməsinin məlumat bazasında iki məsul şəxsin adı göstərilib. Onlardan biri ilə – Məhəmməd Əhmədovla həmsöhbət olduq. Məlum oldu ki, onun hansı bölmənin məsul şəxsi olmasından xəbəri yoxdur. İcra Hakimiyyəti ilə əlaqə saxladıqdan sonra aydınlaşdı ki, əslində, o, Paralimpiya Federasiyasının rayon üzrə bölməsinə rəhbərlik edir. Digər “məsul şəxs” Nazim Cənbaxşiyevlə də görüşdüm. Düşündüm ki, bəlkə, Nazim müəllimdən Voleybol Fede-

təşkilatçılığı ilə keçirilən yarışlardır. Federasiyaların rayon üzrə bölmələrinə məsul şəxslər məşqlərin müvafiq olaraq keçirilməsinə ciddi yanaşmayıb, ümumiyyətlə, uşaq və gənclərin federasiyalara cəlbində təşəbbüskarlıq göstərməyib, komandaların təşkilində maraqlı olmayıblar. 21 fevral 2015-ci il tarixdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisində bədən tərbiyəsi və idmanın hazırkı vəziyyəti və qarşıda duran vəzifələrə dair keçirilən müşavirədə Naxçıvan

hazırlıq kurslarına yönəldirlər. Bu da həmin uşağın istedadını məhv etməklə bərabər, onun üzərində çəkilən zəhməti, müəllimlərinin əməyini, dövlətin çəkdiyi xərcləri boşa çıxır. Nəticədə, parlaq gələcək, necə deyirlər, beşikdəcə boğulur. Təbii ki, təhsil kompleks sahədir. Hər kəs hüquqşünas, müəllim, həkim ola bilməz. Ölkəmizə yaxşı idman mütəxəssisləri də lazımdır.

Təhsil sahəsində də çalışdığımıza görə deyərəm ki, hələ idmana həvəsi olmayan şagirdlərlə rastlaşmamışam. Xüsusilə vuruqlamalıyam ki, bəzi məktəblərimizin ibtidai siniflərində, ümumiyyətlə, fiziki tərbiyə dərsi keçilmir. O dərsin yerinə şagird başqa dərslə yüklənir. Bu, təhsil prosesində, bir qayda olaraq, yolverilməzdir. Maraqlıdır ki, indiyə kimi hər hansı bir valideynin məktəbə “mənim övladım nə üçün fiziki tərbiyə dərsi keçilmir?” – deyə müraciət etdiyinin şahidi olmamışam. Bəlkə də, aramızda belə valideynlər var. Amma gərək hamımız bu işdə maraqlı olaq, təşəbbüskar olaq. Şərt deyil ki, şagird idmanda hansısa böyük nailiyyət qazansın. Amma uşaqlarımızın sağlamlığını düşünməyə və bu işdə əməli fəaliyyətə borclu-yuq. Əbəs yerə “Sağlam bədəndə sağlam ruh olar” deməyiblər.

Düzdür, yuxarıda adıçəkilən müşavirədən sonra müxtəlif idman növlərinin kütləviliyinin təmin olunması, uşaq, yeniyetmə və gənclərin bu sahəyə cəlb edilmələri ilə bağlı tədbirlərin keçirilməsinə start verilib. Bu hələ azdır. Müşavirədə qarşıya qoyulan bütün vəzifələrin layiqincə yerinə yetirilməsi üçün təşəbbüskarlığımızı yüksəltməli, ətalətə son qoymalı, əməli işi gücləndirməli, tədbir xatirinə tədbir keçirmək tendensiyası ilə vidalaşmalıyıq. Ancaq bu halda qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə nail ola və idmanda böyük uğurlara imza ata bilərik. Bunun üçün hamımız əlbir olmalıyıq. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri dərindən dediyi kimi: **“Muxtar respublikada idmanın inkişafı bizim hər birimizi düşündürməli, aid təşkilatlar sayələrini artırmalıdır. Qarşıdakı dövrdə məqsədyönlü çalışaraq idmanın kütləviliyinə, gənclərin asudə vaxtlarının səmərəli təşkiline və onların sağlam böyüməsinə nail olmalıyıq. Bir sözlə, 2015-ci il muxtar respublikada idmanın kütləviliyinin təmin olunmasında dö- nüş il olmalıdır”.**

✎ Sara ƏZİMOVA

Məhdud fiziki imkanlı şəxslər müalicə üçün Türkiyəyə göndəriliblər

Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən məhdud fiziki imkanlı 10 nəfər Türkiyə Respublikasının Dənizli şəhərində fəaliyyət göstərən Nobel Tibb Mərkəzinə 20 günlük fizioterapevtik müalicə üçün göndərilib. Dünən həmin şəxslər Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanından Bakıya yola salınıblar. Bu gün isə onlar Bakı şəhərindən Türkiyəyə gedəcəklər.

Hava limanında həmsöhbət olduğumuz Naxçıvan şəhər sakini Firdovsi Əhmədov dedi ki, dayaq hərəkət sistemi xəstəliklərindən əziyyət çəkir. Naxçıvan Muxtar

Respublikası Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən xarici ölkədə müalicə almaq üçün göndərdiyini eşidəndə çox sevinib və onda bu xəstəlikdən qurtulacağına ümid yaranıb. Sağalacağına dair ürayında ümid işığı yandırdığına görə dövlətimizə minnətdardır.

Şərur rayonunun Oğlanqala kənd sakini Zəminə Süleymanova dedi ki, son illər ayaqlarında taqətsizlik yaranıb, ayağa qalxa bilməyib, əlil arabasına möhtac qalıb. Tibbi innovasiyaların geniş tətbiq olunduğu Nobel Tibb Mərkəzinə göndərilməsi ona, hər şeydən öncə, mənəvi güc, dəstək olub. Çünki orada aparılan müalicə kursunun səhhətinə müsbət təsir göstərəcəyi şübhəsizdir; mütəxəssislərin dediyinə görə, bu müəssisədə reabilitasiya kursu keçənlərin səhhətində əsaslı dönüş yaranır.

Müalicəyə yola salınanlardan Naxçıvan şəhər sakini Həbib Abbasov, Babək rayonunun Cəhri kəndindən Misir Quliyev, Nəhrəm kəndindən Elçin Nağıyev, Qahab kəndindən Hüseyn Həsənov, Şərur rayonunun Düdəngə kəndindən Seymur Məmmədov, Çomaxtur kəndindən İldırım Tahirov, Ordubad rayonunun Vənənd kəndindən Rəyza Cəfərov, üstüplü Şəlalə Mirzəyeva da göstərilən diqqət və qayğıya görə minnətdarlıqlarını bildirdilər.

Qeyd edək ki, muxtar respublikamızda məhdud fiziki imkanlı şəxslərin, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların hüquqlarının təmin olunması, onların tibbi-sosial reabilitasiyalarının təşkili, respublika daxilində və ölkədən kənarda müalicə edilmələri daim diqqət mərkəzindədir. Bu günədək müvafiq kateqoriyadan olan 142 şəxsin xarici ölkələrdə müalicəyə göndərilməsi təmin edilib.

✎ Səbuhi HÜSEYNOV

Dünən Babək rayonunda keçirilən yeniyetmə və gənclər arasında kikkoksinq üzrə Naxçıvan Muxtar Respublika birinciliyinə yekun vurulub.

Muxtar respublika birinciliyinə yekun vurulub

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyi ilə Şərq Döyüşü Sənəti Federasiyasının birgə təşkil etdiyi birincilikdə 60-dan çox idmançı 9 çəki dərəcəsinə mübarizə aparıb. 31 Mart – Azərbaycanlıların Soyqırımını Gününə həsr olunan yarışın açılış mərasimində Naxçıvan Muxtar Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin “Dinamo” İdman Cəmiyyətinin rəisi, polis polkovniki Cavanşir Salayev, Babək Rayon Gənclər və İdman İdarəsinin rəisi Nazim Salmanlı və rayon Polis Şöbəsinin rəisi, polis mayoru İlham Məmmədov çıxış edərək soyqırım haqda danışdı. Çıxış edənlər həmçinin son illər muxtar respublikada idmanın kütləvi hal aldığına və gənclər arasında geniş yayılması üçün Naxçıvanda hər bir şəraitin olduğunu diqqətə çatdırdılar.

Birinciliyin rəqləməsinə gəlincə, 9 çəki dərəcəsinə mübarizə aparılan idmançılar rinqdə kimin güclü olduğuna aydınlıq gətiriblər. Nəticəyə əsasən, Ümid Bayramov (27 kq), İsmayıl Yaqubov (31 kq), Anar Tarverdiyev (34 kq), Sənan Əliyev (39 kq), Rauf Həsənov (51 kq), Araz Hüseynzadə (57 kq), Kənan Məmmədov (60 kq), Ramul Səfərlil (63 kq) və Abbas Qədimov (67 kq) bütün rəqiblərinə qalib gələrək fəxri kürsünün ən yüksək zirvəsinə qalxıblar.

Sonda qalib idmançılara diplom, medal və hədiyyələr təqdim olunub.

✎ Ceyhun MƏMMƏDOV

İmişdir

Kəngərli rayonunun Şaxtaxtı kənd sakini Təyib Ələddin Fərman oğlunun adına verilmiş JN-52* inventar nömrəli “Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə” idiyindən etibarsız sayılır.

Hümbətov Zəfər Viləddin oğlunun adına verilmiş 001117* nömrəli hərbi vəsiqə idiyindən etibarsız sayılır.

ŞƏRQ qapısı

Baş redaktor:
TURAL SƏFƏROV

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, “Təbriz” küçəsi, 1.

Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qeydiyyat №: 575

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılır

Nömrəyə məsul: Rauf Əliyev

Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.

Tiraj: 4020. Sifariş № 265